

ZAKONODAVNA VLAST

1. POJAM ZAKONODAVNE VLASTI

Funkcije državne vlasti su razdvojene na zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast kako bi se postigla ravnoteža poluga vlasti i kako bi se izvršio prenos funkcija na različite organe po principu podjele vlasti.

Zakonodavna vlast (legislativna) je naziv za vrstu vlasti čija je funkcija donošenje zakona, koji obavezuju svakoga, uključujući i nju samu, obezbjeđujući na taj način poštovanje, odnosno primjenu principa vladavine prava.¹ Nosilac zakonodavne vlasti je najčešće parlament.

Izvršna vlast (egzekutiva) je naziv za vrstu vlasti čija je funkcija sprovođenje zakona i koja u modernom vremenu dobija ovlašćenja koja su šira od izvornih, usmjerenih na puko izvršenje zakona donesenih od strane organa zakonodavne vlasti.² Nosilac izvršne vlasti je državni poglavar ili vlada na čelu s predsjednikom vlade, premijerom.

Sudska vlast (pravosuđe) je naziv za granu vlasti čija je funkcija tumačenje i provođenje zakona, a sastoji se od posebnih institucija, sudova koji tumače zakone, u sporovima između pojedinaca, odnosno pojedinaca i države.³ Nosilac sudske vlasti jesu sudovi, od lokalnih do državnih, a najviše sudsko tijelo u državi je obično vrhovni sud.

Kada govorimo o zakonodavnoj vlasti, zakonodavna vlast (legislativna) je naziv za vrstu vlasti čija je funkcija donošenje zakona. Ti zakoni obavezuju svakoga, uključujući i samu vlast. Na taj način bezbjeduje se primjena principa vladavine prava.

Nosilac zakonodavne vlasti jeste najčešće parlament iako tu funkciju, u skladu s ustavom, mogu da vrše i vlada i predsjednici država koji najčešće u vanrednim situacijama imaju pravo donositi odluke i ukaze s zakonodavnom snagom. Vlada donosi uredbe, odluke, zaključke, preporuke i rezolucije sa zakonskom snagom.⁴ U modernim demokratskim državama zakonodavna vlast se nalazi u rukama predstavničkog tijela, parlamenta, koji se sastoji od demokratski izabranih predstavnika građana koji se biraju na neposrednim izborima. Parlament predstavlja oličenje volje naroda izražene kako prilikom izbora tako i u procesu donošenja zakona u okviru parlamenta.

Država zakonodavnu vlast vrši kada, putem zakona, stvara norme svog pravnog poretka. Istovremeno i u formalnom i u materijalnom smislu, zakon je akt donesen od strane zakonodavnog tijela i sadrži novokonstituisane pravne norme. Zakonodavna funkcija obuhvata i ustavotvornu funkciju kojom država stvara ili mijenja svoj vlastiti poredak.

¹ Petar Kunić, Siniša Karan, Ustavno pravo, Univerzitet Sinergija, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2012.godine, str. 75

² Petar Kunić, Siniša Karan, Ustavno pravo, Univerzitet Sinergija, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2012.godine, str. 75

³ Petar Kunić, Siniša Karan, Ustavno pravo, Univerzitet Sinergija, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka, 2012.godine, str. 75

⁴ Ustavom je propisano da parlament zakonodavne funkcije prenosi na vladu ili predsjednika države po sistemu delegiranog zakonodavstva.